

**TRANSFORMAREA DIGITALĂ GLOBALĂ:
POLITICI, TENDINȚE, PROVOCĂRI
PENTRU TRANSFORMAREA ACTIVITĂȚII
BIBLIOTECILOR ȘI PROMOVAREA
DIVERSITĂȚII EXPRESIILOR CULTURALE:
LECTURI PROFESIONALE: BIBLIOGRAFIE**

Margareta CEBOTARI

Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Documente directe, politici

1. Convenția privind protecția și promovarea diversității expresiilor culturale : Aprobata prin Hotărârea Consiliului Europei din 18 mai 2006. – URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2006/515/oj> (accesat : 12.02.2025).
2. Convenția privind protecția și promovarea diversității expresiilor culturale : [Sinteză. Aspecte-cheie. Principii directe etc.] – URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:4554118> (accesat : 12.02.2025).
3. Deceniul digital al Europei: obiective digitale pentru 2030. – URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_ro (accesat : 12.02.2025).
4. Drepturile și principiile digitale : Declarația europeană semnată de președinții Comisiei Europene a Drepturilor Omului, Parlamentului European și Consiliul European. – Disponibil: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_22_7683 (accesat : 12.02.2025).
5. Programul Europa Digitală. – URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/ro/activities/digital-programme> (accesat : 11.02.2025).

6. Strategia de transformare digitală 2023-2030 / Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Dezvoltării Economice și al Digitalizării al Republicii Moldova ; UNDP. – URL: https://www.egov.md/sites/default/files/document/attachments/strategia_de_transformare_digitala_2023-2030.pdf (accesat : 13.02.2025).
7. Transformarea digitală : Strategia UE explicată. – URL: <https://www.europarl.europa.eu/topics/ro/article/20210414STO02010/transformarea-digitala-importanta-avantaje-si-politici-ue> (accesat : 12.02.2025).

Monografii, culegeri

8. Ilașcu, Iurie. Educația digitală / Iurie Ilașcu. – Chișinău : Editura UPS „Ion Creangă”, 2016. – 217 p. – ISBN 978-9975-46-303-0.
9. Lectura în susținerea incluziunii digitale, sociale și culturale a membrilor comunității : Suport metodologic și practic în sprijinul realizării proiectului cultural Programul Național Lectura Central, ediția a 6-a, 2023 / Vera Osoianu, Ludmila Corghenci, Victoria Vasilica [et al.] ; responsabil de ediție: Ludmila Corghenci ; director general: Elena Pintilei ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău : BNRM, 2023. – 72 p. – ISBN 978-9975-119-62-7.
10. Popovici, Ilona. Dezvoltarea competenței de comunicare digitală prin utilizarea tehnologiilor Cloud : Teză de doctor în științe ale educației (532.02) / Popovici Ilona ; Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. – Chișinău : [S. n.], 2024. – 307 p. – Bibliogr.: p. 133-157.
11. Serviciile moderne de bibliotecă și transformarea digitală : Masa rotundă în cadrul Conferinței științifice cu participare internațională „Tradiție și inovare în cercetarea științifică”, ediția a 10-a : Secțiunea Biblioteconomie și științele informării, 8 octombrie 2021 / coordonator: Lina Mihaluța ; cole-

- giul de redacție: Lina Mihaluța, Mihaela Staver ; Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Biblioteca științifică. – Bălți : [S. n.], 2022. – 88 p. – ISBN 978-9975-50-284-9.
12. Spînu, Stela. Unitate și diversitate culturală în spațiul unitar european : Suport de curs / Stela Spînu. – Chișinău : [S. n.], 2018. – 160 p. – ISBN 978-9975-108-54-6.
 13. Tehnologii digitale pentru învățare interactivă : [culegere de articole]. – URL: <https://www.exdiworld.com/ebook/e-book-ro.pdf> (accesat : 10.02.2025).
 14. Tîrziman, Elena. Biblioteca în spațiul digital / Elena Tîrziman. – București : Editura Universității din București, 2021. – 187 p. – (Științe umanistice). – (Colecția Referințe.ro). – ISBN 978-606-16-1208-6.

Publicații în culegeri, seriale, resurse electronice

15. Ababii, Lilia. Asigurarea competitivității și relevanței bibliotecii prin transformarea digitală / Lilia Ababii, Tatiana Prian // Conferința științifică cu participare internațională „Tradiție și inovare în cercetarea științifică”, ediția a X-a, 8 octombrie 2021. Masă rotundă: „Serviciile moderne de bibliotecă și transformarea digitală” în cadrul Secțiunii Biblioteconomie și științele informării ; Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Biblioteca Științifică. – URL: <http://ojs.usarb.md/index.php/buniv/article/view/59> (accesat : 13.02.2025).
16. Biblioteca: „Resurse Educaționale Gratuite” : [linkuri]. – URL: <https://www.edumagic.eu/blog/post/resurse-educationale-gratuite> (accesat : 14.02.2025).
17. Borș, Veronica. Tehnologiile informaționale în activitatea bibliotecilor – imperativul supraviețuirii / Veronica Borș // Magazin bibliologic. – 2021. – Nr 1/2. – P. 44-47. – ISSN 1857-1476 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: <http://>

- www.bnrm.md/files/publicatii/MB%201-2%202021.pdf (accesat : 12.02.2025).
18. Burcovschi, Maria. Competențele digitale – proiect inovativ între bibliotecă și școală / Maria Burcovschi // O bibliotecă pentru oraș. O bibliotecă pentru fiecare : Materialele Conferinței aniversare a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” : 145 de ani de la fondare (19-21 octombrie 2022) / [coordonator de ediție: Mariana Harjevschi ; coordonator: Lidia Kulikovski ; Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”]. – Chișinău : [S. n], 2023. – P. 325-329. – ISBN 978-9975-3646-7-6 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: <https://hapes.hasdeu.md/xmlui/handle/123456789/520> (accesat : 13.02.2025).
 19. Caduc, Aliona. Abordarea literară a competenței interculturale în cadrul inițiativei „Școala digitală” / Aliona Caduc // Învățătorul Modern. – 2022. – Nr 6 (82). – P. 11-15.
 20. Ce este transformarea digitală? – URL: <https://www.sap.com/romania/insights/what-is-digital-transformation.html> (accesat : 12.02.2025).
 21. Ce înseamnă Digital? Definiții, exemple, sfaturi practice. – URL: <https://digitalpedia.ro/definitie/digital/> (accesat : 13.02.2025).
 22. Cibotaru, Liuba. Strategii de realizare a educației pentru diversitate culturală în Republica Moldova / Liuba Ciubotaru // Conferința „Diversitatea lingvistică și dialogul intercultural în procesul de comunicare”, Chișinău, Moldova, 29 martie 2013. – Chișinău, 2013. – P. 277-280. – ISBN 978-99754442-9-3 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/139365 (accesat : 10.02.2025).
 23. Ciuraru, Corina. Biblioteca digitală a Brăilei – un vis împlinit / Corina Ciuraru // O bibliotecă pentru oraș. O bibliotecă

- pentru fiecare : Materialele Conferinței aniversare a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” : 145 de ani de la fondare (19-21 octombrie 2022) / [coordonator de ediție: Mariana Harjevschi ; coordonator: Lidia Kulikovski ; Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”]. – Chișinău : [S. n], 2023. – P. 191-197. – ISBN 978-9975-3646-7-6 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: <https://hapes.hasdeu.md/xmlui/handle/123456789/520> (accesat : 13.02.2025).
24. Coblean, Olesia. Afirmarea bibliotecii ca spațiu public în contextul extinderii accesului la informația de interes public / Olesia Coblean // Conferința științifică națională cu participare internațională „Integrare prin cercetare și inovare” : Științe sociale. Chișinău, 10-11 noiembrie 2014. – Chișinău : Centrul Editorial-Poligrafic al Universității de Stat din Moldova, 2014. – Vol. 1. – P. 15-18 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/99766 (accesat : 10.02.2025).
 25. Coravu, Robert. Rolul bibliotecilor în evaluarea informațiilor / Robert Coravu // Evaluarea informațiilor din mediul online : Nu crede și cercetează. – București : Editura Universității din București, 2021. – P. 134-137. – ISBN 978-606-16-1273-4 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: https://www.academia.edu/57850621/Evaluarea_informa%C8%9Biilor_din_mediul_online_nu_crede_%C8%99i_cerceteaz%C4%83 (accesat : 11.02.2025).
 26. Corghenci, Ludmila. Incluziunea digitală a personalului de specialitate: competențe, învățare orientată / Ludmila Corghenci // Magazin bibliologic. – 2021. – Nr 1/2. – P. 50-54. – ISSN 1857-1476 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/MB%201-2%202021.pdf> (accesat : 13.02.2025).
 27. Coroi, Marinela Diana. Accesul școlarului mic la educația

- digitală în învățarea online / Marinela Diana Coroi // Educația privind drepturile copilului: experiențe și perspective în învățământul preșcolar și primar. – Chișinău, 2022. – P. 308-312 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/308-312_11.pdf (accesat : 11.02.2025).
28. Costache, Letiția. Unitate și diversitate culturală în societatea modernă / Letiția Costache // Dimensiunea europeană a educației artistice și culturale. – Chișinău : [S. n.], 2015. – P. 56-58.
29. Crucerescu, Cornelia. Transformarea digitală în spațiul comunității europene / Cornelia Crucerescu, Veaceslav Bârdan // Dezvoltarea industrială durabilă în contextul integrării europene. – Chișinău : Tehnica-UTM, 2022. – P. 195-209. – ISBN 978-9975-45-827-6.
30. Dinu, Nicoleta Roxana. Biblioteca digitală – abordare teoretică / Nicoleta Roxana Dinu // Magazin bibliologic. – 2013. – Nr 1/4. – P. 183-186. – ISSN 1857-1476.
31. Golovații, Violeta. Provocările educației digitale / Violeta Golovații // Dinamica schimbării și cultura organizațională a viitorului : Conferința Națională Științifico-Practică cu participare internațională, ediția a II-a, 18 noiembrie, 2021. – Chișinău : [S. n.], 2021. – P. 135-144.
32. Gontea, Lidia. Practici ale bibliotecilor publice teritoriale din Drochia prin aplicarea curriculumului „Tehnologii informaționale” / Lidia Gontea // Magazin bibliologic. – 2021. – Nr 3/4. – P. 45-51. – ISSN 1857-1476 ; Idem : [Resursă electronică]. – URL: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/MB%203-4%202021.pdf> (accesat : 12.02.2025).
33. Harjevschi, Mariana. Accesul digital: impactul dreptului de autor asupra practicilor de digitizare în bibliotecă / Mariana Harjevschi // BiblioPolis. – 2018. – Vol. 68, Nr 1. – P. 10-18. – ISSN 1811-900X ; Idem [Resursă electronică]. – URL:

- <https://hapes.hasdeu.md/handle/123456789/136> (accesat : 14.02.2025).
34. Harjevschi, Mariana. Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” continuă ferm crearea conținutului digital / Mariana Harjevschi // BiblioPolis. – 2021. – Vol. 83, Nr 4. – P. 7-12. – ISSN 1811-900X ; Idem [Resursă electronică]. – URL: <https://hapes.hasdeu.md/xmlui/handle/123456789/365> (accesat : 14.02.2025).
 35. Helgiu, Ana-Maria. Biblioteca modernă și digitalizarea / Ana-Maria Helgiu // Libraria : Anuar 18-19. – Târgu Mureș, 2019-2020. – P. 45-61. – ISSN 1583-4468 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=1023280> (accesat : 10.02.2025).
 36. Istrate, Olimpius. Ameliorarea procesului de educație și a performanței școlare prin utilizarea instrumentelor și resurselor digitale / Olimpius Istrate // Educația digitală / vol. coord. de Ciprian Ceobanu [et al.]. – Iași : [S. n], 2020. – P. 108-123.
 37. Moșoiu, Floarea Elena. Procesul de digitalizare la Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj / Floarea Elena Moșoiu. – Prezentare PowerPoint. – 30 slide ; Idem [Resursă electronică]. – URL: <https://hapes.hasdeu.md/handle/123456789/326?show=full> (accesat : 13.02.2025).
 38. Osoianu, Vera. Biblioteca Națională Digitală – steag de cultură în spațiul virtual / Vera Osoianu // Magazin bibliologic. – 2022. – Nr 3. – P. 48-52. – ISSN 1857-1476 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: http://www.bnrm.md/files/publicatii/MB_3_2022.pdf (accesat : 12.02.2025).
 39. Ostașevschi-Ureche, Ana. Dezvoltarea competențelor media și digitale în bibliotecă / Ana Ostașevschi-Ureche // O bibliotecă pentru oraș. O bibliotecă pentru fiecare : Materialele Conferinței aniversare a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” : 145 de ani de la fondare (19-21 octombrie

- 2022) / coordonator de ediție: Mariana Harjevschi ; coordonator: Lidia Kulikovski ; Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”. – Chișinău : [S. n], 2023. – P. 130-133. – ISBN 978-9975-3646-7-6 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: <https://hapes.hasdeu.md/xmlui/handle/123456789/520> (accesat : 13.02.2025)
40. Pastușoc, Mihail. Digitalizarea educației ca factor de dezvoltare a societății / Mihail Pastușoc // Materialele conferinței științifico-practice cu participare internațională „Inovații pedagogice în era digitală”, ediția a 10-a, 28 mai 2022, Chișinău, Republica Moldova. – Chișinău : [S. n], 2022. – P. 127-131. – ISBN 978-3405-6-4. – ISBN (pdf) 978-9975-3405-7-1 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/190613 (accesat : 10.02.2025).
41. Pânzaru, Ludmila. Connect Plus : Explorează tehnologiile în bibliotecă / Ludmila Pânzaru // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 74-79. – ISSN 1811-900X ; Idem [Resursă electronică]. – URL: <https://hapes.hasdeu.md/handle/123456789/133> (accesat : 14.02.2025).
42. Peiris, Gayan. Cum transformarea digitală accelerează dezvoltarea durabilă: date și valorificarea lor pentru intervenții inteligente la nivel de politici : [dialog în cadrul Moldova Digital Summit 24 august 2024 cu Gayan Peiris, șeful Departamentului de date și tehnologii al Biroului Digital PNUD]. – URL: <https://www.undp.org/ro/moldova/news/cum-transformarea-digitala-accelereaza-dezvoltarea-durabila-date-si-valorificarea-lor-pentru-interventii-inteligente-la-nivel-de> (accesat : 13.02.2025).
43. Pintilei, Elena. Digitalizarea patrimoniului scris – o prioritate națională / Elena Pintilei // Magazin bibliologic. – 2015. – Nr 1/4. – P. 7-8. – ISSN 1857-1476 ; Idem [Resursă electro-

- nică]. – URL: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin-bibliologic2015.pdf> (accesat : 12.02.2025).
44. Poarta de acces către colecții digitale din Republica Moldova / Instrumentul Bibliometric Național ; Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale (IDSI). – URL: <https://ibn.idsi.md/ro/poarta-de-acces-colectii-digitale-din-RM> (accesat : 12.02.2025).
45. Rădoi, Mireille. Biblioteca în era digitală – generator și păstrător de cunoaștere / Rădoi Mireille // De SPIRITU ET ANIMA : Revista Bibliotecii Centrale Universitare „Carol I” (București). – 2022. – 7 sept. ; Idem [Resursă electronică]. – URL: <https://revista.bcub.ro/biblioteca-in-era-digitala-pas-trator-si-generator-de-cunoastere> (accesat : 14.02.2025).
46. Salcuțan, Aliona. Bunele practici ale învățării digitale prin ludificare / Aliona Salcuțan, Valentina Capățina // Conferința „Proiectul educațional-comunitar – segment complementar procesului educațional”, Chișinău, 2 octombrie, 2022. – Chișinău : [S. n.], 2022. – P. 98-100. – ISBN 978-9975-155-96-0 (PDF) ; Idem [Resursă electronică]. – URL: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/190572 (accesat : 10.02.2025).
47. Silivestru, Diana. Biblioteca Națională Digitală „Moldavica” – parte componentă a proiectului Biblioteca Europeană / Diana Silivestru // Biblioteca Națională a Republicii Moldova – dimensiune identitară a țării / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; coordonator de ediție: Vera Osoianu, Angela Drăgănel. – Chișinău : [S. n.], 2022. – P. 161-172. – ISBN 978-9975-119-53-5 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Monografie_BNRM_dimensiune_identitara_a_tarii_2022_0.pdf (accesat : 11.02.2025).
48. Silivestru, Diana. Digitizarea ca politică de acces la cunoaștere și lectură. Proiect susținut de Guvernul Japoniei / Diana Sili-

- vestru // Lectura și scările : Culegere de articole [în vol.] / coordonator de ediție, prefață: Victoria Vasilica ; director general: Elena Pintilei ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – ISBN 978-9975-3510-1-0. – Vol. 4. – Chișinău : [S. n.], 2023. – P. 131-135 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/lectura%20si%20scari-le%20vol.%20IV.pdf> (accesat : 11.02.2025).
49. Silivestru, Diana. Transformarea digitală a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova : Este pregătită pentru următorul deceniu al schimbărilor digitale sau nu? / Diana Silivestru // The International Scientific Conference „30 Years of Economic Reforms in the Republic of Moldova : Economic Progress via Innovation and Competitiveness”. – Chișinău, 2022. – P. 335-341. – ISBN 978-9975-155-60-1. – ISBN 978-9975-155-64-9 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: https://ibn.idsi.md/en/vizualizare_articol/156409/du-blincore (accesat : 11.02.2025).
50. Stanca, Sorina. Acces facil la documente digitale locale / Sorina Stanca // Biblioteca. – 2015. – Nr 5. – P. 131-132. – ISSN 1220-3386.
51. Stanca, Sorina. Valorificarea colecțiilor prin digitizare / Sorina Stanca // BiblioPolis. – 2021. – Vol. 83, Nr 4. – P. 24-30. – ISSN 1811-900X ; Idem [Resursă electronică]. – URL: <https://hapes.hasdeu.md/handle/123456789/365> (accesat : 14.02.2025).
52. Tacu, Mariana. Alfabetizarea digitală și securitatea cibernetică / Mariana Tacu // Conferința științifică națională cu participare internațională „Integrare prin cercetare și inovare” dedicată Zilei Internaționale a Științei pentru Pace și Dezvoltare, 10-11 noiembrie 2022 / comitetul științific: Igor Șarov [et al.] ; responsabil de ediție: Aurelia Hanganu. – Chișinău : [S. n.], 2022. – P. 132-134. – ISBN 978-9975-152-48-8. –

- ISBN 978-9975-62-470-1 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/174147 (accesat : 12.02.2025).
53. Țurcan, Nelly. Planificarea strategică în bibliotecile publice: provocări și soluții pentru adaptare și creștere : [argumentarea necesității modernizării și digitalizării colecțiilor] / Nelly Țurcan, Constantin Marin // Studia Universitatis Moldaviae. – 2024. – Nr 11(24). – P. 76-89. – ISSN 2587-4446 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: https://exact.studiamsu.md/wp-content/uploads/2025/01/10_Turcan_Marin.pdf (accesat : 13.02.2025).
54. Țurcan, Nelly. Transformarea digitală și viitorul bibliotecilor / Nelly Țurcan // BiblioPolis. – 2024. – Vol. 92, Nr 1. – P. 133-148. – ISSN 1811-900X. – ISSN online 2587-3113 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: <https://ojs.hasdeu.md/index.php/bibliopolis/article/view/1103/1006> (accesat : 17.02.2025).
55. Ungureanu, Viorica. Adaptarea Republicii Moldova la era digitală după modelul UE în contextul respectării drepturilor omului / Viorica Ungureanu // Conferința „Statul, securitatea și drepturile omului în era digitală”, Chișinău, Moldova, 8-9 decembrie 2022 ; Universitatea de Stat din Moldova. – Vol. 2. – Chișinău : [S. n.], 2023. – P. 356-373. – ISBN 978-9975-62-529-6. – ISBN 978-9975-62-531-9 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/183483 (accesat : 11.02.2025).